

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ F. K., 2/ L. K., 3/ J. K., 4/ E. K.**, všetci zastúpení JUDr. E. B., proti žalovanému **M. J.**, zastúpenému zákonným zástupcom V. J., zastúpeným JUDr. E. L., **o nájomné a bezdôvodné obohatenie**, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. V-2 12 C 156/95, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 22. júna 2009, sp. zn. 6 Co 200/2008 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **z a m i e t a**.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom 1/, 2/, 3/ a 4/ do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania 280,47 € do rúk JUDr. E. B.B..

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava III uznesením z 23. mája 2003, č.k. V-2 12 C 156/95-173 schválil zmier nasledovného znenia : „Žalovaný sa zaväzuje zaplatiť žalobcom 1/ až 4/ nájomné vo výške 2 200 Sk mesačne od 13. októbra 1993 do 12. októbra 1995, celkovo v sume 41 236 Sk do 30. septembra 2003. Žalovaný sa zaväzuje platiť žalobcom 1/ až 4/ nájomné vo výške 2 400 Sk mesačne od 1. januára 1996 vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca k rukám ktoréhokoľvek žalobcu, počínajúc právoplatnosťou tohto uznesenia. Zročné nájomné za dobu od 1. januára 1996 do 23. mája 2003 v sume 354 836 Sk sa žalovaný zaväzuje zaplatiť žalobcom 1/ až 4/ do 30. septembra 2003.“ Zároveň rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcom 1/ až 4/ náhradu trov konania v sume 10 592 Sk a náhradu trov

právneho zastúpenia 64 422 Sk k rukám právnej zástupkyne žalobcov 1/, 2/ do 15 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 142 ods. 1 O.s.p.

Okresný súd Bratislava III opravným uznesením z 10. februára 2004, č.k. V-2 12 C 156/95-197, na základe návrhu žalovaného na opravu uznesenia, opravil výrok zmieru v uznesení súdu č.k. V-2 12 C 156/95-173 z 23. mája 2003 v treťom odseku tak, že tento má znieť : „Zročné nájomné za dobu od 1.januára 1996 do 23. mája 2003 v sume 213 600 Sk sa žalovaný zaväzuje zaplatiť žalobcom 1/ až 4/ do 30. septembra 2003“. Súd prvého stupňa ďalej vyslovil, že v ostatných častiach zostáva výrok uznesenia nezmenený. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že uznesením z 23. mája 2003 č.k. V-2 12 C 156/95-173 schválil zmier uzavretý účastníkmi konania, v ktorom sa okrem iného žalovaný zaviazal platiť žalobcom nájomné vo výške 2 400 Sk mesačne od 1. januára 1996 vždy k 15-temu dňu toho ktorého mesiaca. Zročné nájomné za dobu od 1. januára 1996 do 23. mája 2003 vo výške 354 836 Sk sa žalovaný zaviazal zaplatiť žalobcom do 30. septembra 2003. V špecifikácii zročného nájomného 2 400 Sk za dobu od 1. januára 1996 do 23. mája 2003, t.j. za dobu 89 mesiacov, však došlo ku chybe v počítaní, nakoľko táto suma má správne znieť 213 600 Sk. Preto s poukazom na ustanovenie § 164 O.s.p. svoju chybu v počítaní, keď namiesto správnej sumy 213 600 Sk, nesprávne označenú sumu 354 836 Sk, opravil.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcov 1/ až 4/ uznesením zo 7. júna 2004 sp.zn. 6 Co 137/04 (v poradí prvým) napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcom k rukám advokátky JUDr. E.. B. trovy odvolacieho konania 2 580 Sk do 3 dní. Na základe skutkového stavu odvolací súd dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa z 23. mája 2003, č.k. V-2 12 C 156/95-173 nie je postihnuté chybou v počítaní, takže nebol dôvod pre jeho opravu v zmysle § 164 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 24. augusta 2006, sp. zn. 3 Cdo 248/2005 uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 7. júna 2004, sp.zn. 6 Co 137/04 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval, že odvolací súd napadnuté uznesenie

súdu prvého stupňa zrušil bez toho, aby rozhodol vo veci návrhu žalovaného tak, že rozhodnutie súdu prvého stupňa buď potvrdí, zmení a zamietne, prípadne vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 3 O.s.p.). Dospel preto k záveru, že takýmto postupom odvolacieho súdu, a teda nerozhodnutím o návrhu žalovaného na opravu podľa § 164 O.s.p., odňal odvolací súd žalovanému možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Je pritom nerozhodné, že odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia vyporiadal s jednotlivými námietkami účastníkov konania, keďže právne záväzný je len výrok napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a nie jeho odôvodnenie.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie žalobcov 1/ až 4/ uznesením z 22. júna 2009 sp.zn. 6 Co 200/2008 (v poradí druhým) uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorou bol opravený výrok uznesenia z 23. mája 2003, č.k. V- 2 12C 156/1995-173, zmenil tak, že návrh žalovaného na vydanie opravného uznesenia zamietol. Žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcom k rukám advokátky JUDr. E.: B. trovy odvolacieho konania 85,64 € do troch dní. Na základe skutkového stavu dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa z 23. mája 2003, č.k. V-2 12 C 156/95-173 nie je postihnuté chybou v počítaní, takže nebol dôvod pre jeho opravu v zmysle § 164 O.s.p. Konštatoval, že účastníci konania na pojednávaní 23. mája 2003 uzavreli zmier, ktorým sa žalovaný okrem iného zaviazal zaplatiť žalobcom sumu 354 836 Sk z titulu zročného nájomného za obdobie od 1. januára 1996 do 23. mája 2003. Uviedol, že nemal dôvod pochybovať o tom, že práve táto suma bola predmetom zmieru. Svedčia o tom nielen podpisy všetkých účastníkov a ich právnych zástupkyň, ktorými v zápisnici o pojednávaní potvrdili uzavretie zmieru, ale i správanie sa zástupcu žalovaného V. J. na tomto pojednávaní. Ten totiž uviedol, že napriek rade svojej právnej zástupkyne, aby si premyslel, či uzavrie so žalobcami nimi navrhovaný zmier, výslovne súhlasil s „požadovanou výškou nájomného“. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal tiež na to, že schválený zmier je v podstate realizáciou prvej varianty alternatívneho návrhu na zmier, ktorý je súčasťou podania žalobcov z 22. mája 2003. Zobral do úvahy tiež skutočnosť, že v zmiernom uznesení súdom prvého stupňa nie je žiadna zmienka o tom, že by zročné nájomné za obdobie od 1. januára 1996 do 23. mája 2003 pozostávalo zo sumy 2 400 Sk mesačne, že túto sumu uviedla právna zástupkyňa žalobcov na pojednávaní 23. mája 2003, ale nestala sa súčasťou zmieru. Preto uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že návrh žalovaného na vydanie opravného uznesenia zamietol. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podal včas dovolanie žalovaný, ktorý jeho prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 239 ods. 1 písm. a) O.s.p. a dôvodnosť z ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b) a c) O.s.p. Spochybnil závery odvolacieho súdu v napadnutom rozhodnutí poukazujúc na to, že súd prvého stupňa, ktorý zmier schvaľoval, uznal svoju zrejmu nesprávnosť vydaním opravného uznesenia ako aj na skutočnosť, že na ostatnom pojednávaní účastníci v prednese nesporne vyjadrili svoju vôľu upustiť od úrokov z omeškania (pri bezdôvodnom obohatení bol tento nárok sporný) a platiť mesačne sumu 2200 Sk a 2400 Sk od 13. októbra 1993 do 23. mája 2003. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zmenil tak, že uznesenie súdu prvého stupňa potvrdí (243b ods. 2 O.s.p.) a prizná žalovanému náhradu trov konania, prípadne ho zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie.

Žalobcovia 1/ až 4/ navrhli dovolanie žalovaného ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. dovolanie môže byť podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je podľa zákona (§ 242 ods. 1 O.s.p.) viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi a obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ tieto iné vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzujú len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale aj podľa ich obsahu.

Vzhľadom na vyššie uvedenú zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd

otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným).

Žalovaný vady konania v zmysle § 237 O.s.p. nenamietal a v dovolacom konaní žiadna z týchto vád ani nevyšla najavo.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak na ňu dovolanie nepoukazuje, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Procesné vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. nevyšli v dovolacom konaní najavo.

Dovolací súd potom pristúpil ku skúmaniu vecnej správnosti napadnutého uznesenia odvolacieho súdu z hľadiska dovolacieho dôvodu, ktorý žalovaný v dovolaní uplatňuje, vrátane jeho obsahového vymedzenia. Dospel k záveru, že obsah dovolania žalovaného nie je spôsobilý spochybniť správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska dovolacích dôvodov v ňom uvedených.

Podľa § 99 ods. 1 O.s.p. ak to povaha vecí pripúšťa, môžu účastníci skončiť konanie súdnym zmierom. O zmier sa má súd vždy pokúsiť.

Podľa § 99 ods. 2 O.s.p. súd rozhodne o tom, či zmier schvaľuje; neschváli ho, ak je v rozpore s právnymi predpismi. V takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní.

Podľa § 99 ods. 3 O.s.p. schválený zmier má účinky právoplatného rozsudku. Rozsudkom však môže súd zrušiť uznesenie o schválení zmieru, ak je zmier podľa hmotného

práva neplatný. Návrh možno podať do troch rokov od právoplatnosti uznesenia o schválení zmluvy.

Súdny zmier je svojou povahou dohoda účastníkov uzavretá počas konania, ktorou si upravujú svoje práva a povinnosti a ktorá vyžaduje schválenie súdom. Predpokladá dva dispozitívne úkony účastníkov konania - návrh na uzavretie zmluvy a jeho prijatie druhým účastníkom (účastníkmi) a úkon súdu - schválenie. Z uvedeného vyplýva, že je potrebné rozlišovať dva základné pojmy - zmier a súdny zmier. Zmier je dohoda účastníkov konania, urobená v priebehu konania, ktorou si účastníci upravujú subjektívne hmotné práva a povinnosti. Ak súd dohodu účastníkov (zmier) schváli, stáva sa súdnym zmierom. Súd udelí súhlas s dohodou účastníkov za podmienky, že uzatvorenie zmluvy umožňuje povaha veci a súčasne nie je v rozpore s objektívnym právom. Z hľadiska procesných dôsledkov má zmier účinky rozsudku. Preto sa vyžaduje jeho schválenie súdom. Tieto dôsledky však umožňujú súdu, aby zmier schválil iba o takom predmete konania, o akom by inak mal právomoc rozhodnúť. Zmier musí byť pojatý do súdnej zápisnice, ktorú podpisujú všetci účastníci konania, tak účastník, ktorý uzavretie zmluvy navrhol, ako aj účastník, ktorý návrh zmluvy prijal. Kým nebol uzavretý zmier, ku ktorému došlo do súdnej zápisnice jeho účastníkmi podpísaný, súd k nemu neprihliada a nemôže teda ani rozhodovať o tom, či ho schváli alebo neschváli. O schválení zmluvy súd prvého stupňa rozhoduje uznesením.

Zo zápisnice z pojednávania z 23. mája 2003 (č.l. 168) vyplýva, že účastníci konania navrhli schváliť zmier v tomto znení: "Žalovaný sa zaväzuje zaplatiť žalobcom 1/ až 4/ nájomné vo výške 2 200 Sk mesačne od 13. októbra 1993 do 12. októbra 1995, celkovo v sume 41 236 Sk do 30. septembra 2003. Žalovaný sa zaväzuje platiť žalobcom 1/ až 4/ nájomné vo výške 2 400 Sk mesačne od 1. januára 1996 vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca k rukám ktoréhokoľvek žalobcu, počínajúc právoplatnosťou uznesenia. Zročné nájomné za dobu od 1. januára 1996 do 23. mája 2003 v sume 354 836 Sk sa žalovaný zaväzuje zaplatiť žalobcom 1/ až 4/ do 30. septembra 2003." Zmier v tomto znení bol podpísaný všetkými účastníkmi konania, ich právnymi zástupcami a v takom znení bol aj uznesením súdu schválený. Pri posudzovaní chýb vykonaným súdmi nižších stupňov môže dovolací súd vychádzať len zo skutočností uvedených v spise.

Podľa § 164 O.s.p. súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj zrejme nesprávosti. O oprave vydá opravné uznesenie, ktoré doručí

účastníkom. Pritom môže odložiť vykonateľnosť rozsudku na čas, kým opravné uznesenie nenadobudne právoplatnosť.

Citované ustanovenie oprávňuje súd opraviť v rozsudku (uznesení) kedykoľvek i bez návrhu chyby v písaní a počítaní a iné zrejme nesprávnosti, t.j. ku ktorým došlo len zjavným a okamžitým zlyhaním v duševnej, či mechanickej činnosti osoby, za účasti ktorej došlo k vyhláseniu alebo vyhotoveniu rozsudku (uznesenia) a ktoré sú zrejme. Zákon má na mysli písárske chyby, omyly v súčtoch a pod. Chyba však musí byť zrejmalá (jasná, očividná, nápadná...). Samotná skutočnosť, že každý z účastníkov konania, ako aj súdy oboch stupňov zaujali k namietanej „chybe“ rozdielny názor, odporuje tejto zákonnej požiadavke. Predmetom opravy podľa citovaného ustanovenia § 164 O.s.p. sa môžu stať iba zrejme nesprávnosti, ktoré vznikli v dôsledku činnosti súdu a nie účastníkov konania.

Dovolací súd nemôže vyvodiť nepochybný záver, či práve činnosťou súdu prvého stupňa (chybnou matematickou operáciou) došlo k dovolateľom namietanej chybe alebo spochybňovaná suma bola výsledkom ústupkov nárokov účastníkov konania a v tejto výške bola následne poňatá do súdnej zápisnice. Rozhodujúce sú skutočnosti uvedené v zápisnici. Z jej znenia však nevyplýva, ktorý z účastníkov navrhoval znenie dohody, ktorý pristúpil k jej zneniu, aká bola miera spoluúčasti súdu na jej znení (či ku konečnej sume zročného nájomného za predmetné obdobie došlo dohodou účastníkov alebo sa k uvedenej sume dopracovali násobkom mesačného nájomného a počtu príslušných mesiacov uskutočneným súdom). Je nejasné, či sa účastníci konania dohodli na výške nájomného, ktoré sa následne stalo základom pre výpočet celkovej zročnej pohľadávky žalovaného alebo to bolo naopak. Táto skutočnosť nijako nevyplýva z obsahu zápisnice a jej uznaním by dovolací súd porušil dispozičnú zásadu, ktorá ovláda proces uzatvárania a schvaľovania súdneho zmieru. Úlohou súdu pri schvaľovaní zmieru nie je posudzovať príčiny a okolnosti, za ktorých došlo k uzavretiu zmieru, ale len hmotnoprávny súlad dohody účastníkov s platnými právnymi predpismi. Ak je navrhovaný zmier v súlade s právnymi predpismi, súd ho vždy schváli (§ 99 ods. 2 O.s.p. a contrario). Preto nemôže zvažovať napríklad to, či zmier je rovnako výhodný pre všetkých účastníkov konania. Odvolací súd správne poukázal na podpisy účastníkov konania a ich právnych zástupcov potvrdzujúcich znenie zmieru. Podpisom zmieru účastníci konania potvrdili, že predmetný zmier predstavuje vzájomne súhlasne prejavenu vôľu účastníkov konania ohľadom ich práv a povinností, s ktorými sú v občianskom súdnom konaní oprávnení disponovať. Ako bolo vyššie uvedené zmier je hmotnoprávna dohoda

účastníkov konania, ktorá je zachytená v zápisnici a je podpísaná všetkými účastníkmi konania. Dovolací súd uvádza, že nie je prípustné meniť pomocou tohto inštitútu rozhodnutie v takom rozsahu, že by opravou jeho výroku účastníkom konania deklaroval nové práva a povinnosti. Odvolací súd preto postupoval správne, keď zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa tak, že návrh na opravu uznesenia o schválení zmiernosti zamietol.

Z uvedeného vyplýva, že žalovaný neopodstatnene napadol vecne správne uznesenie odvolacieho súdu. Dovoláním vytykané nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) preto nie je dôvodné a keďže neboli zistené ani ďalšie dôvody uvedené v § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., ktoré by mali za následok nesprávnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti a ani vady konania uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietol.

V dovolacom konaní (procesne) úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešní účastníci podali v dovolacom konaní návrh na uloženie povinnosti nahradiť im trovy konania. Dovolací súd im priznal náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za právnu službu, ktorú poskytol štyrom žalobcom vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalovaného (§ 13 ods. 3 a § 14 ods. 3 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Základnú sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky (hodnota veci je v sume 141 236 Sk ako rozdiel medzi sumou 354 836 Sk a sumou 213 600 Sk) v sume 5150 Sk (1250 Sk + 300 Sk za každých aj začatých 10 000 Sk prevyšujúcich sumu 20 000 Sk, teda zo sumy 121 236 Sk, čo je 3900 Sk; $1250 + 3900 = 5150$ Sk), t.j. 170,94 €. Odmena právnej zástupkyne žalobcov predstavuje v zmysle § 14 ods. 3 písm. c/ vyhlášky polovicu z tejto sumy 85,47 € - 20 %, t.j. sumu 68,38 € x 4 = 273,52 €, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu (§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky, t.j. 6,95 €), predstavuje spolu 280,47 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. novembra 2010

JUDr. Vladimír Magura, v. r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová